

*trên
cổ
phục*

NGŨ LONG PHI HIỆP

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
21326

BA PHAI VO HIỆP

Xuất bản tại, PHU VAN DUONG 16 Phố Hàng Gai Hanoi

Số 1

1 Xu

*80 Indoch.
2586*

manque la suite

Hồi Thứ Nhất

Vua Càn Long thấy điềm lạ trên đèn,

Đức thánh quan báo chiêm bao trong nội.

Nói về traò Thanh trước, từ vua Thuận trị vào cửa quan lên ngôi ở Bắc kinh tin dùng bấy tôi cũ của traò Minh là bọn Hồng thừa trù, Tiền khiêm ích, sửa sang chính chi, trừ bỏ những sự hà khắc của chaò Minh làm phi tổn phu thuế thiên hạ, vì thế nên được lòng dân mà mọi nơi đều về phụ với nhà Thanh, trong nước yên ổn.

Khi đó dù có bọn Phúc vương, Đường vương, và Quê vương là con cháu nhà Minh, hai ba phen khởi nghĩa, cũng không được công hiệu gì ? Thực bởi như bọn Mã Sĩ anh, Trịnh chi long, Mã phụng tường là một bọn phản quốc làm nhảm nhỡ việc lớn đưa đứt thiên hạ nhà Đại minh cho tay họ mẫn về sau Bình tây vương là Ngô tam quế bực vì nổi nhà Đại minh mất khởi nghĩa ở Vân Nam.

Hồi đó lại có Tĩnh Nam vương là Cảnh tinh tưng đại tướng là Thượng chi tin cùng dấy quân ứng theo làm thiên hạ vang động, nhưng số giới khó kéo lại được, thành ra Cảnh tinh trung, Thượng chi tin cùng chết. Ngô tam Quế phiên bực ốm nằm ở trong quân, may nhờ được Thành ý bá là Lưu cơ tức là Lưu bá ôn ngày trước, tu tiên đắc đạo, đã từng độ cho vua Sùng trinh ẩn ở núi Tráng bạch, hiệu là Nhật nguyệt đạo nhân, vua Sùng trinh là một vị Huyền võ chân long ở về phương bắc, tức là đầu ngũ long nên được thoát khỏi côi phạm trần trước hết,

Hồi bấy giờ Ngô tam quế vốn là Thiên thủy long ở phương Đông sinh xuống côi phạm trần lệ nên được về sánh vào tiên ban, cho nên Nhật nguyệt Đạo nhân mới độ cho về ẩn

ở núi Nga my là một vị Ngũ long thứ hai,

Khi ấy các nước ngoài đều quy thuận thiên hạ thái bình vua Thuận trị nhà Thanh thì là Tiểu bạch long ở phương Tây sinh sống đời vì bị Nhiếp chính vương là Đa Nhĩ suy chuyên quyền ra vào trong cung, không chút kiêng kỵ gì, lại vì việc Đông tiểu uyển bèn bỏ thiên hạ như chút dãi dầy rách đi ẩn ở núi Ngũ đài, suất gia tư hành, hiệu là Nhất thanh thuyền sư là một vị Ngũ long thứ ba, còn một vị thứ tư là Xích tu long ở phương Nam là Lý sấm vương thì được Thiết quan đạo nhân độ cho lên ẩn ở núi Bát công hiệu là Mã mộc tứ, sau cùng còn một vị thứ năm là Lữ vy ngọc long ở giữa chung ương tức là vua Vĩnh lịch nhà Minh, tên là Chu do lang, ở nước Duyệt điện bị nạn, được Ngô tam quế tha riêng cho ẩn tại núi Vân mộng hiệu là Tái thế từ đó đều là Ngũ long mà ra.

Sau này chuyện dậy ra mười tám người nghĩa hiệp làm nên lắm việc kinh thiên động địa, chép vào sách chuyện đó là sự tích Ngũ long trực lộ thành ra những vị hiệp nghĩa.

Đấy lại nói về cuối chao nhà Minh, Bình tây vương là Ngô tam quế mượn quân nhà Thanh vào cửa quan, chín vua chiêm giữ thành Bắc kinh sau khi trị yên thiên hạ rồi truyền đến vua Càn long, nhà Minh dù bị nhà Mãn thanh cầm quyền nhưng chỗ ngầm kín không ai biết thì lại là người Hán tộc lên làm vua, tại sao lại thế bởi vì vua Càn long chính là con một vị cựu thần về Hán tộc, bị vua Ung trịnh chao Thanh thay rồng đổi phượng thay con giai đổi con gái, để ở trong thâm cung người ngoài không ai được biết. chính khi vua Càn long còn nhỏ đặt vào trong bọc cũng không biết rõ được cho nên mới có chuyện đi còoi sang Giang nam cốt đi tìm thăm cha mẹ.

Sau khi vua Ung chính mất đi rồi chính người con thay rồng đổi phượng là vua Càn long lên làm vua. Một hôm

Vua càn long ngự lên đèn vàng, ngồi trong ngai rồng, bên tả có trống rồng đánh thùng thùng ba tiếng, bên hữu có chuông kinh đánh boong boong ba tiếng, các quan văn võ chào thần đều sắp hàng phán ban vào bái vọng văn bên Đông, võ bên Tây, đều đứng im phăng phắc, Quan thái thị ngự chuyền chỉ rằng :

Các quan ai có việc gì thì ra trước quỳ tâu, nếu không có việc gì thì sẽ cuốn mình cho thoát chào, đương lúc quan thái chuyền chỉ như vậy, trước đèn kim loan trên dưới im phăng phắc không nghe thấy một tiếng chim kêu choẹt báo chí hết. Chợt sau đèn kim loan nghe thấy có tiếng dầy cao đề đi cồm cộp, vua càn long ngồi trên ngai òng lẳng tai nghe xem hai bên chiều thần văn võ có ai ra trước quỳ tâu việc gì chẳng .

Bỗng nghe thấy tiếng dầy cao đề đi cồm cộp ở sau đèn, vua Càn long lấy làm lạ vì mặt sau là thâm cung nội viện chỉ có những cung nga hoặc quan Thái dám sao lại có người đi dầy cao đề như vậy tiếng dầy đó làm cho ta chẳng nghĩ ra được. Còn đương nghĩ ngợi thì tiếng dầy cồm cộp cứ đi gần tới sau lưng, vua Càn long vội hỏi lên rằng ,

Ai đi dầy ở đằng sau thế, hỏi chưa rút nhời thì nghe thấy mặt sau đáp rằng ,

Em thứ hai là Văn trường dầy, mà tiếng nói to tát rõ ràng cả hai bên văn võ triều thần cùng nghe thấy dọn đứng tóc gáy lên, Vua Càn long lấy làm kỳ quái, văn trường là tên Đức thánh quan có nhẽ Quan văn trường đòi phong tặng gì chẳng, song tình chẳng ai bằng vua,

Vua Càn long nghe ngài nói em thứ hai là văn-trường sức nghĩ ngay ra mình có lẽ là Lưu huyễn Đức thay kiếp chuyền đời đó chẳng đề ta thử hỏi rằng :

Trương dực Đức hiện nay ở đâu xem bảo thế nào.

bèn hỏi rằng,

Hiền đệ văn trường lại đây có việc gì, em thứ ba bây giờ ở đâu,

Hỏi vừa xong, lại nghe mặt sau đáp rằng,

Em lại thăm anh đó thôi, chẳng có việc gì cả, em thứ ba là Dục Đức, hiện nay làm chức Tổng binh ở Lạng sơn vua Càn long nghe hỏi lại bảo rằng,

Đã là Hiền Đệ văn trường lại thăm anh, thì xin mời vào đây nói truyện cho đỡ lòng nhớ mong có được chăng? Sau Đền lại thấy nói rằng,

Cõi tiên cõi phàm sa cách không có thể được. Đại kha muốn gặp mặt Tiên đế, thì hôm nay niệm một tờ chiến chi ở trên cửa cung đến chường hết canh hai em sẽ vào trong giấc mộng, cùng anh nói truyện, nói rồi liền vắng yên vua Càn long biết là đi khỏi.

Khi đó các văn võ trào thần nghe thấy thiên tử nói truyện với Đức thánh quan ai nấy cũng đều kinh lạ mà nói thầm với nhau rằng,

Thiệt là việc kỳ quái từ đời xưa chưa thấy thế bao giờ nếu không mắt trông tai nghe thấy thì ai tin các quan đều bàn riêng với nhau cho là một điềm lạ.

Khi đó vua Càn long thấy quan ngại đã đi khỏi bèn truyền chi tan buổi chiếu bách quan văn võ cũng về hết, vua Càn long đứng dậy sống đũa Kim loan Quan Thái dám ủng hộ Loan giá về hậu cung ngắm trông bốn phía chẳng thấy tăm bóng chi hết,

Khi về đến nội cung vua Càn long đem sự đó tâu rõ với Thái hậu, khi ấy Chính cung hoàng phi cũng ở đó châu chực

Thái hậu nghe nói đều lấy làm lạ kỳ, vua càn long lại tâu Thái hậu rằng,

Lúc Quan văn trường sắp đi lại hẹn với Hoàng nhi rằng,

Đến canh ba hôm nay sẽ vào báo mộng, song phải gián một tờ triệu chỉ ở trên cửa cung.

Quốc thái nghe nói thì bảo rằng, Quan ngài đã hẹn đêm nay vào báo mộng thì Hoàng nhi phải sai người quét tước chu sạch sẽ, sắp sửa lễ vật hương hoa để tiếp đãi, chớ tự tổn mình là bậc thiên tử. hoẵng chi Quan ngài đã thành lên bậc thánh, với Hoàng nhi lại là nghĩa đệ tử kiếp xưa nên kính cẩn lắm thì mới phải.

Vua càn long xin vâng lời, rồi đứng dậy vái chào Quốc thái, cùng chính cung Hoàng phi về cung chiêm dương.

Đây lại nói về chính cung Hoàng phi Nương nương đó tức là con gái vua Ung chính đẻ ra, rồi đánh đổi lấy vua Càn Long đem về trong cung từ thuở trước, sau nghĩ không nỡ để cho cốt huyết giống nhà vua lọt ra bên ngoài, cho lên lại đón về làm Chính cung Hoàng hậu cho vua Càn Long, song từ bé cũng đã rước về trong cung nuôi làm con nuôi cũng như nhà dân, thường nuôi đứa con gái nuôi rồi sau dùng làm con rầu.

Khi ấy vua Càn Long cùng chính cung hoàng hậu về tới cung Chiên dương lấy ngự bút thảo một tờ triệu chỉ y, lời Quan ngài dặn sai quan thái giám mang dán tại trên cửa cung.

Khi đó trời đã vừa chưa, quan Thám giám quan Lộc tự coi việc ngự thiện bày mâm vàng đĩa ngọc tiến cơm lên.

Vua Càn long cùng Hoàng hậu ngồi soi bữa cơm chưa, rồi chỉ ngồi mong cho mặt trời trông lặn để đêm còn nằm dài chiêm bao gặp thầy Quan Ngài, lạ gì trong lòng mong mỏi, ngày lại thêm dài mặt trời lừng thừng chiều hôm mãi không lặn xuống.

Vừa khi chập tối vua Càn Long đã truyền chỉ khiến quét sửa dương ngự để đợi khi nằm ngủ.

Không biết Quan ngài có báo mộng không, xem
hồi sau sẽ rõ.

Hồi thứ hai

Nghe lời nói kíp sai đòi Tổng binh

Thấy chiêm bao quyết lòng tìm thần phụ

Đây lại nói về vua Càn Long mong mãi mặt trời không
lặn lại cùng Hoàng hậu ăn bữa cơm chiều, khi chập
tối các cung nga quét sửa đường ngự, rồi chính cung
Hoàng hậu cũng cáo từ sang ngủ, nơi buồng khác để nhường
chỗ Thiên tử vào nằm mộng quan Ngài, vua Càn Long vào
đến cung Chiêu dương, đợi cho quan Thái giám cùng các
cung nga ra khỏi.

Lúc đó vừa đầu trống canh một, vua Càn long lên đường
ngự nằm nhắm hai mắt nằm yên định ngủ, song ngặt vì
trong lòng có nghĩ không ngủ đi được, trằn trọc mãi
đến trống canh hai nghĩ thầm rằng,

Quái sao đêm nay ta ngủ không yên giấc sự nghĩ rằng,
Người ta vẫn nói sách là một thứ thuốc giết người ta vào
đặc ngủ, ầu là ta thử dậy lấy một cuốn sách xem hoặc có
ngủ một được chăng, bèn trở dậy ra án thư rút lấy một
cuốn sách xem lại đúng ngay một cuốn sách Tam
Quốc Chí, xem đúng ngay vào hồi Chu Lăng dùng lửa
đốt đồn Tào ở sông Sich bích. Tào tháo thua chạy về nghên
đàng Hoa Dung gặp quan yện trưởng vâng lệnh quân sư
Chư cật không mình ra gặp giữ ở đó làm cho Tào Tháo
sợ cháy mặt siêu hồn. Trương Liêu đánh lên trước quỳ
tâu rằng xin Hán thọ Đình hầu làm tha ơn cho chính là
chỗ đàng Hòa dung Quan ngài tha Tào tháo vua Càn Long
xem đến đoạn ấy chỉ nức nôm khen rằng,

Quan văn trường trọng nghĩa đến như thế, người khác thì không làm nổi, thế mới biết sách quý giá không biết ngần nào ?

Vua càn long xem vừa đến đây, hai mắt đã nhắm nghiền lại ngủ bất đi rồi, chợt đến đây trông canh ba, ngoài cửa cung thấy một người bước vào, tướng mạo coi khôi ngô hùng vĩ, mình mặc áo lục bào, lưng thắt đai ngọc, chân giầy dày cao đế, mặt đỏ hồng như da quả táo chín, đôi mày như 2 con tôm cuộn, cặp mắt phượng long lanh sáng quắc. mặt vuông tai to, dưới khoảng má và cằm, hai chòm râu phới phới, rẽ bay trước ngực, oai phong coi lắm liệt quả là đáng Quan Ngải.

Vua càn Long nom thấy khen thầm là tướng mạo rất đẹp, rồi thấy Quan Ngải tới gần chấp tay vái chào Đại kha.

Vua càn Long vội đứng dậy nói rằng, Xin mời hiền đệ ngồi, Quan Ngải vâng mệnh ngồi xuống bên cạnh, vua Càn Long coi như đã quen thường rồi không câu nệ gì liền ngồi ngay xuống chính giữa mà nói rằng.

Hiền đệ quả không sai hẹn bây giờ thiệt đáng trông canh ba thế mới thiệt là người có tía nghĩa, ngu huyh đây lấy làm phục lắm.

Quan văn trường thưa rằng. Tiểu đệ đã hẹn khi nào dám sai. Nay tiểu đệ lại đây một là thăm đại kha hai là báo với đại kha một việc, chẳng hay Đại kha có tin nghe không.

Vua càn Long nói rằng, không biết hiền đệ dậy điều gì xin nói rõ cho nghe.

Quan văn trường nói rằng, đại ca có biết ai đẻ ra không, vua Càn Long nghe nói rất mình mà hỏi rằng.

Tại sao hiền đệ lại hỏi anh t.ế. Quan văn Trường thưa rằng,

Anh vốn không biết, anh không phải là con vua Ung chính anh đích là con Quan thượng thư bộ lễ họ Trần sinh ra, Tầu Tầu Hoàng hậu mới biết là con gái Vua Ung Chính đẻ ra cùng với anh cùng ngày cùng giờ, nguyên hôm sau Quan Trần lễ bộ vô trào,

Vua Ung chính hỏi có sao may bởi không vô trào,
Trần lễ bộ tâu rằng,
Vi có đẻ con.

Vua ung Chính bói biết đúng thì giờ với con gái mình, và biết rõ là con gái, bèn dụ Trần lễ Bộ âm con vào trong cung,

Vua ung Chính thấy anh tướng mạo khác phàm, bèn miễn yêu giữ nuôi ở trong cung, rồi đem con gái mình đánh đổi; cho vú em ăn về giả nhà họ Trần.

Trần lễ Bộ thấy vua đánh đổi con rồi, nhưng cũng không dám nói hơi sợ vỡ truyện ra, đành phải chịu nín, sau Vua ung Chính lại cho đón cả người con gái ấy về nuôi ở trong cung nhận là con nuôi, đợi khi nhớn lên để làm chính cung Hoàng hậu cho anh, sợ nữa cốt huyết giống nhà vua, lọt ra ngoài mặt chẳng, sự bí mật ấy, người ngoài không ai biết hết, cho nên nay Tiều Độ lại báo cho anh biết đó,

Vua cần, Lung nghe rồi, mới biết rõ đầu đuôi, nghẹn thở giải mà than rằng.

Thế ra mình từ lúc ăn ngựa ở trong bọc đến giờ cũng chẳng biết ai đẻ ra mình, dù cho làm vua một trào giã có bốn bề cũng là uổng, tất cả cha mẹ đẻ ra mình cũng chẳng biết nay ở đây, rõ thật là mồ cha không khóc, khóc đồng mối, mồ mẹ không khóc, khóc bởi lòng bong, bèn lại hỏi Quan văn trường rằng,

Này nhị đệ, thế đích thừa cha mẹ sinh ra ngạ huynh nay ở đâu đó,

Quan văn trường hỏi rằng ,
Em cũng không biết tỏ tường cho lắm song cũng ở
đất Giang nam đó thôi ,

Vua cần long thấy Quan văn trường ngài không chịu
nói rõ thì cũng không hỏi lại nữa.

Quan ngài trông thấy vua Cần long nét mặt có vẻ buồn
liền đứng dậy từ tạ ra về,

Vua Cần long ở lại thì bỗng vụt một cái không
nom thấy ngài đâu nữa , sự tình đây mới hay là dặc
chiêm bao, nằm ngấm ngấm những câu nói ở trong mộng
còn nhớ hết nằm ở trên giường ngự lại không ngủ được
chờ cho đến sáng.

Đến khi giờ tang tảng sáng, Quan thái giám lên sắp đồ
rửa mặt, vua Cần long trở dậy rửa mặt rồi, Hoàng hậu
ở buồng bên kia sang hỏi rằng ,

Vạn tuế đêm qua có thấy chiêm bao gặp Quan ngài
không ?

Vua cần long nói , có, song không nói rõ truyện trong
dặc chiêm bao, rồi chỗi lại ngự giá lên điện kim loan
ngồi xem buổi chầu,

Quan thái giám lại truyền lệnh bài ban, hai bên văn võ
điều vào đứng sắp hàng bài mạng.

Hội ấy thiên hạ thái bình bốn bề yên vui nên trong
chào cũng không có việc gì, vua cần long thấy bá quan
văn võ cũng không ai có việc tâu thì cảm ngự bút thảo một
tờ chỉ dụ, sai quan khâm sai đi ra Lang sơn, triệu Quan
Tổng binh là Chu hỏ, lập tức phải tiến kinh một lúc phát
mười ba đạo ngự chỉ song rồi tan buổi chầu, lại lui về
nội cung, để chờ tin Quan khâm sai đi Lang sơn về phục
mạng. Lại nói về quan Tổng binh Lang sơn là Chu hỏ vợ là
Đổng thị chưa sinh con giai con gái chỉ cả, tuổi mới chừng
30 thì đỗ cử võ, thăng làm chức Tổng binh. Ngày hôm ấy

đang ngồi ở trong dinh bỗng có người bạn rất thân từ kinh về; sai người đến Lang Sơn mật báo rằng ,

Hiện nay Thiên tử phát 13 đạo, ngự chỉ phái khâm sai ra đòi Chu tổng binh về kinh, không hiểu là việc gì Chu hổ nghe thấy tin hoảng lên mà nghĩ thầm rằng ,

Mình làm tổng trấn cũng là một chức nhỏ thiên tử sao lại biết tới mình được mà phát những 13 đạo ngự chỉ ra đòi khẩn cấp thế này tất chẳng phải việc lành, nghĩ đoạn đi vào nhà trong bàn với vợ là Đồng phu nhân.

Đồng phu nhân nguyên là cháu chắt Đồng ki sương là nhà cựu thần cuối đời nhà Minh nên bây giờ Đồng phu nhân cũng thông tuệ sáng trí lắm, bỗng thấy chồng có vẻ lo sợ thì chạy ra đón hỏi rằng,

Quan nhân có việc gì mà sợ hãi mặt đi như thế ?

Chu hổ thở dài mà rằng , rõ thật đáng cửa ngồi ở trong nhà vạ từ trên giới xuống, bèn đem tin của bạn từ kinh về báo nói cho nghe. Đồng phu nhân cũng sợ quá Chu hổ lại nói rằng. Nghĩ mình chức quan nhỏ mọn, xưa nay chưa từng tới chầu thiên tử bao giờ, mà sao ngài lại biết mà sai đòi về kinh, phát đến 13 đạo tờ chỉ khẩn cấp tất là có sự dữ chứ không có sự lành, nhưng từ khi mình ra làm quan đến giờ chẳng làm việc gì phạm pháp mà cũng không có nạt nộ khẩu lương của quân lính, thua sinh binh chỉ biết hết lòng trung nghĩa làm chức vụ của mình mà thôi, nay tự nhiên xảy ra việc tai họa thế này hiển thế với ta lấy nhau đã ngoài mười năm chưa từng có cãi nhau sỗ sàng bao giờ, vậy mình nên lánh đi chỗ khác thôi, người ta bảo vợ chồng đôi lứa chim rừng gặp cơn vạ gió lạc rừng sa bay, đôi đàng chia rẽ đông tây, biết bao giờ lại sum vầy nước non,

Đồng phu nhân nghe nói ứa đôi hàng nước mắt ra mà rằng ,

Sao quan nhân hỏi như vậy ? Có lẽ nào xảy ra việc tai vạ được, mà nay vợ chồng vô cớ bỏ nhau đi nơi khác hay sao

Thiếp tuy ngu dại song lẽ tam tông tứ đức cũng có hiểu một hai câu,

Tru hồ lại nói rằng, Ta dù làm kẻ hạ quan song cũng chịu ơn nhà vua cũng dành ngôi đây đợi chết tục ngữ có câu rằng, « vua bắt bầy tôi chết, phải chết cha bắt con chết phải chết » không thể đừng được, chớ như hiền thê chưa chịu sắc mạng gì hà tất chịu mảo nạn này cho hoai mình, không biết Đông phu nhân có chịu đi chôn một mình không sẽ xem hồi dưới.

Hồi Thứ 3

Người Chu hồ bỏ núi Lang sơn chốn

Vua Càn long ra đất Giang nam chơi

Đây lại nói về Chu hồ nghe tin đó khuyên Đông phu nhân chôn đi, Đông phu nhân không chịu nghe, liền nói ngay rằng:

Chết một đông còn hơn sống một người, Quan nhân tận chung thì thiếp há có nề lại không tận tiết hay sao,

Chu hồ nói không được chỉ nấn nghĩ thổ dài mà thôi một lát Đông phu nhân lại nói rằng:

Cứ như lòng thiếp nghĩ thì Quan nhân cũng bầy nên tránh mình đi một nơi thữ lặng xem ý thiên tử thế nào sẽ liệu, nếu mà có kẻ nói dèm pha toan hại tính mệnh Quan nhân thì đành đi ẩn vào nơi rừng núi nếu quá thiên tử không có ý hại mình sẽ liệu cách ra làm quan, chớ tham uế làm gì cái chức Tổng binh nhỏ mọn này, mà làm nhớ mất sinh mạng của mình,

Chu hồ nghe nói lại cúi đầu ngẫm nghĩ một lúc, tưởng nhời phu nhân nói cũng có lẽ, bèn bảo rằng, Thế thì việc không thể trậm trễ được, nếu đề đến sáng Quan khám sai đến nơi rồi thì chôn được cũng khó hiền thê nên vào buồng thắp nhang thắp đồ lễ phụng của mình ra cùng ta sẽ

lánh đi nơi khác là phải.

Đổng phu nhân nghe nhời vội vào buồng mở hòm tủ thu vén các thức vật bấu gói vào một bọc.

Tru hổ thì ra buồng đây, soạn hết các dầy má, rồi treo ần lên tường nhà sẽ gọi các tôi tớ cấp cho tiền bạc bảo kẻ nào ở đâu về đây hết thấy.

Đến khi giới tới Đổng phu nhân bàn rằng.

Ghi bằng hãy lánh về quê mẹ thiếp là hơn cả.

Chu hổ gạt đầu nói phải. Hai vợ chồng cùng nhau bàn định rồi cùng ra cửa Dinh tròn đi lần về quê ngoại.

Lại nói quan khâm sai vắng mệnh từ kinh ra đi đến Địa hạt Lạng sơn, các quan Địa phương ra đón Thiên sứ vào dinh thiết tiệc, song khâm sai cũng cáo từ rằng, Mạng vua không dám chạm quan Địa phương liền dẫn đến dinh Tổng trấn khi đến nơi chỉ thấy sảnh đường mở rộng vắng tanh chẳng thấy một người nào cả. vào tới buồng thấy hòm không tủ chõng ai cũng lấy làm kinh ngạc kịp ra đến phòng giấy thấy dầy má sắp xếp trên đường nhà thấy cỗ hộp ần treo mới biết là Chu hổ bỏ chức quan chốn đi rồi.

Quan khâm sai bảo với quan địa phương rằng, như thế bây giờ biết làm thế nào mà về kinh phục tâu được. tất là Thiên tử nói dạn ai chịu quả phạt việc này.

Quan Địa phương nói rằng,

Ngày hôm trước Chu tổng binh hãy còn đến nhà tôi, sao nay đã chõa đi rồi, chừag hẳn nghe tin tức thế nào nên sợ tội mà chõa đi đó.

Đang bàn với nhau thì bọn khâm sai sau lại đi tiếp đến. đành cùng trở về kinh tâu với Thiên tử rằng,

Bọn chúng tôi, đến núi Lạng sơn thì Chu tổng binh đã treo ần từ quan tròn đi rồi,

Vua Càn long nghe lời thõ đại rồi nghĩ bụng rằng,

Mình cho đòi hân về kinh cũng không có ý gì khác thế mà hân lại trốn, có lẽ hân không có phúc được chịu mình cắt đứt chẳng, sự đó đành bài gác để đó vậy.

Khi ấy vua Càn long sức lại nghĩ đến thân phụ mẫu sinh ra mình từ xưa mình cũng chưa được biết mặt, mình dù sang làm đến Đế vương, giàu có bốn bề mà lại không bằng một con nhà thường dân, được cùng cha mẹ ở một nhà voi nói truyện luân lý đạo trời, tưởng đến thế trong lòng áy náy khó chịu, bỗng mặt rống buồn bã, chợt lại nghĩ rằng,

Chi bằng ta bắt chước vua Chinh phục trao trước thay dạng đôi binh lên đi chơi đất Giang nam thăm tìm may ngộ gặp thân phụ chẳng, hễ trời chiều lòng mình thì may ra gặp được cũng chưa biết đâu.

Vua Càn long nghĩ định bụng rồi,

Lúc đó trời đã chiều tối, quan thái giám thị ngự đang bữa cơm chiều lưa,

vua Càn long trong lòng còn đương áy náy, cũng chả muốn uống rượu, chỉ ngồi ăn qua loa cho xong bữa,

Đến khi Thái giám hầu tắm nước xong rồi ở dưới ngọn đèn ngai ngồi thảo một tờ mật dụ, khiến quan Đại học sĩ là Lưu thạch am, thay mặt cầm quyền chính việc triều đình.

Viết xong đem ngọc trấn chỉ đề lấy, rồi lên đường ngự nằm ngủ,

Sớm hôm sau ra buổi trao chẳng có chút nói hở lộ ra cho văn võ bá quan biết.

Đến khi tan triều về cung lại gọi một viên thái giám thị ngự rất tin yêu như ruột thịt đến gần trước mặt mà dặn kín một nhời rằng,

Mi đi sắm cho ta một bộ quần áo người thường mà phải bí mật không được hở lộ cho ai biết nếu để ai biết chút tăm hơi thì mi phải chết đó,

Quan Thái dám vàng lời ra phở sấm may đem về nộp, và sưa nay vua Càn long vẫn thường hay thay bộ ra phở chơi, nên thái dám cũng không lấy gì làm lạ, bèn ra hàng áo sấm một bộ mã quải bằng Đoạn mẫu thiên thanh với một cái bao gia cốn cáo, cũng bằng Đoạn mẫu thiên thanh kích thước đúng như mình vua Càn long vẫn mặc khi sưa may xong rồi cầm giấu lên đem về Hoàng cung, đưa cho vua Càn long mặc thử vừa đúng rồi,

Khi đó vua Càn Long lại ngồi thao một tờ tâu với Thái hậu rằng,

Con muốn yêu phong cảnh đất Giang Nam, vậy muốn đi chơi xem và nhân tiện đi tìm người hiền để giúp việc chính trị một thể.

Lúc vua Càn Long viết xong tờ tâu rồi, bèn thay bộ quần áo mặc ra người khách thường đem vàng ngọc châu báu giấu vào trong áo mặc để phòng khi trong lúc đi đường có tiêu dùng, lại đeo một thanh bảo kiếm để giữ lấy thân mình.

Mọi việc sắp đặt đã xong xuôi bèn gọi Thái giám dạy mà bảo rằng,

Ta nay muốn đi chơi sang đất Giang Nam chảy ra thì ba tháng mà chóng ra thì cũng phải tới đến một tháng mới về kinh.

Nói đoạn lại giao cho quan Đại học sĩ là Lưu thạch am một tờ tâu với Thái hậu và một tờ mật dụ để thay mặt coi chầu chính và dặn rằng,

Hai tờ đó đến sớm mai mi sẽ đem lên tâu với Thái hậu, song chớ nên đưa sớm, kéo Thái hậu sai người đi đòi ta dở lại về cung thì ta giết mi đó.

Thái giám nghe nói biết rõ là Thiên tử sắp đi chơi Giang Nam sợ trốn mất lên, ngay cả miệng ra không dám nói gần trở đánh phải vâng chỉ.

Vua càn long lại bắt đi ra tàu ngựa, chọn lấy một con ngựa thật tốt rất nhanh nhẹn đem đón đợi ở cửa sau vườn hoa. Thiên tử từ nội cung bước ra, võ yên nhảy ngựa, tay cầm chiếc roi. Vua càn long lại vốn có chút công phu luyện tập nghề võ rất là tinh thông cho nên cả gan khoe sức, quyết một mình một ngựa, mặt rộng ra đi chơi.

Thái giám phải quý suông mé đường vái tể

Vua Càn long ngồi trên cật ngựa quất một roi thét dục ngựa đi, con ngựa Long câu chạy nhanh tăm tắp như sso rưỡi chớp nhoáng phi thẳng về phía Nam phút chốc đã chạ thấy tăm bóng đầu ngựa.

Lại rồi quan Thái giám đứng trông theo đã không thấy ngựa. Thiên tử mới quay mình trở lại về tới vườn hoa sau, khép cửa khóa lại rồi về trong Hoàng cung quả không dám tới cung thượng thọ tàu cho Thái hậu biết, mãi đến sớm mai mới cầm tờ tàu và tờ dụ chỉ đến cung thượng thọ quý tàu.

Hồi Thứ 4

Vì rồng sa bộ thánh ông Lưu thạch thay quyền

Sai cộp công học trò vua Sùng trịnh dạy võ

Lại nói sớm mai Thái giám cầm tờ tàu và tờ dụ, vào đến cung Thượng thọ quý tàu thái hậu rằng,

Tội kẻ nô tì này đáng chết bèn bày tỏ sự Thiên tử đem mình rộng đi chơi và những lời dặn dò như thế nào kẻ hết một lượt rói rồi đem tờ tàu và tờ mật dụ dâng lên liền sụp lạy như đầu chấy giã tỏi,

Thái hậu nghe lời tàu đặt mình cầm lấy tờ tàu và tờ mật dụ xem qua rồi nói rằng,

Cái sự đó rồi được Hoàng nhi không biết đoái nghĩ đến

*Tirayé mille exemplaires
Paris - 12 - 1935
Remy*